

KÜSIMUSED

1. Kust peaksid teada saada esmast infot koduhooldustöötaja kohta erivajadusega/puudega inimesed (linna ja maakohas elavad)? Mis rolli mängib puuetega inimese enda aktiivsus koduhooldustöötaja vajaduse selgitamisel?

Inimese enda aktiivsus on väga oluline. Kui puudega inimene vajab abi, tuleb tal kindlasti pöörduda kohaliku omavalitsuse poole. Vajaduse teenuse järele selgitab välja abivajaduse hindamine. Hindamisel selgub, millist abi ja mis mahus puudega inimene vajab. Info sotsiaalhoolekande teenuste kohta on olemas KOVi kodulehtedel, päevakeskustes.

2. Mitu kliendi maksimum võib ühel koduhooldustöötajal olla?

Koduhooldustöötaja klientide arv sõltub eelkõige sellest, kas ta teeb tööd täiskoormusega. Klientide maksimum arvu ei ole võimalik kindlaks määrata, sest kõik sõltub teenuse osutamise mahust. Iga kliendi puhul on see erinev.

3. Kui täpselt peaks olema koduhooldustöötajale kirjeldatud kliendi abistamise vajadus?

Peale abivajaduse hindamist selgub milliseid abitegevusi ja kui suures mahus inimene vajab. Kõik abitegevused tuleb läbirääkida nii koduhooldustöötajaga kui inimesega, kes teenust saada hakkab. Kõikide abitegevuste ulatus peab olema koduhooldustöötajale eelnevalt selge. Teenusest ei tohi saada mugavusteenus. Inimese enda toimetulekuvõimet tuleb võimalikult kaua säilitada.

4. Lisaks KOV koolitustele, siis millised on väljaspool KOVi pakutavad koolitusvõimalused?

Väga palju erinevaid koolitusi pakuvad tervishoiukõrgkoolid nii Tallinnas kui Tartus. Samuti pakub koolitusi Tervise Arengu Instituut.

5. Võimalusel palun rääkida tööd hõlbustavatest töövahenditest, sh kas on arvlemist ja teenuste ajagraafiku pidamist toetavaid tarkvarasid?

Omavalitsused kasutavad koduteenuse osutamisel erinevaid viise. Suures osas on need ikkagi veel kas paberile või arvutisse kantavad – hooldusplaani, hoolduspäevik vms. Saaremaa „paberivaba“ koduhoolduse osutamine on vist hetkel ainuke võimalus vähendada paberitööd. Kui kuskil keegi kasutab midagi uut siis palun meile kindlasti teada anda, sest heade praktikate levitamine aitab meid kõiki.

6. SHS-is on välja toodud, et koduteenuse raames osutatakse abi ka kütmisel. Mida selle all on täpsemalt mõeldud? Milliseid tegevusi peaks teostama eluruumi korrastamise raames? Lugeses seletuskirja on välja

toodud, et abi võidakse osutada ka väljaspool kodu nt poest toidu toomine. Kas see tähendab, et koduhooldustöötaja toob ise toidu või kliendiga koos minnakse poodi? Kui ka koos, siis kas koduhooldustöötaja võib inimest transportida?

Kõik sõltub abivajaduse hindamisest. Kui hindamisel selgub, et inimene vajab abi vaid küttepuude tuppa toomisel ja tuha väljaviimisel, siis tulebki vaid seda teha. Kui selgub, et inimene vajab abi kogu kütteprotsessi läbiviimisel (kuni siibri sulgemiseni), siis tuleb vastavalt tegutseda. Eluruumi korrastamise põhimõtted tuleb eelnevalt koduhooldustöötajale selgeks teha. Paljudes KOVdes on juba teenuse osutamise määrustes piiritletud koristamise raamid (nt. köök+enam kasutatav tuba.) Kindlasti tuleb need tegevused eelnevalt teenuse saajaga läbi rääkida.

Üldjuhul toob koduhooldustöötaja toiduained lähimast poest ise koju. Kuid pole välistatud ka teised variandid. Silmas peab pidama koduteenuse eesmärki: Toetada inimest tema kodus, et ta iseseisvalt võimalikult hästi hakkama saaks. Igal KOVil on selles küsimuses erinevad lähenemised ja võimalused.

7. Kas koduhooldust pakkuv isik peab omama kutsetunnistust kui ta ei paku isikuhooldust?

Tänaseni pole koduhooldustöötajatele kehtestatud ühtegi kutsenõuet. Kuid me siiski liigume selles suunas, sest sellest sõltub suures osas teenuse osutamise kvaliteet. Kõige esmane oleks omandada ergonoomika võtted, mis tegelikult ju kaitsevad koduhooldustöötajat. Ka isikuhooldust mitte pakkuvad töötajad võivad endale kahju teha millegi raske tõstmisel.

8. Mis jääb vajaka koduhoolduse teenuse osutajate oskuste osas, millega koolitades oleks vaja rohkem tegeleda?

Olulisemad teemad, millest koduhooldustöötaja peab teadma on:

- Ergonoomika
- Nakkushaigused
- Esmaabi
- Vaimne tervis vanemas eas sh dementsus

Olulised teemad koduhoolduse osutamisel:

Korduvhindamine

Kui koduteenuse osutamise leping/akt on koostatud tähtajalisena siis tuleb viia läbi korduvhindamine lepingu lõppedes, samuti vajadusel teenuse osutamise ajal. Kui koduteenuse osutamise leping/akt on koostatud

tähtajatult peab korduvhindamise läbi viima vähemalt üks kord aastas ja vajadusel ka tihemini. Hooldusplaanis võiks olla märke järgmise eeldatava korduvhindamise kohta.

Tagasiside

Teenuse osutamise lõppemisel on vajalik küsida tagasisidet teenuse saajalt. Tagasiside põhjal saab teha uuendusi ja muudatusi teenuse osutamises. Samuti annab see võimaluse planeerida paremini omavalitsusel teenuse kulusid.

Lisaks võiks tagasiside vorm olla vabalt kättesaadav ja lihtsasti leitav KOV kodulehtedel, et inimene saab tagasisidet anda siis kui ta seda ise soovib.

Kes on koduhooldustöötaja? Tartus 01.07.2020

Esitluse ajal laekunud küsimused.

1. Maapiirkondades on vahemaad pikad ning vanemad majad vajavad talvel kütmist kaks korda päevas. Kui vajatakse kütmist alates puude toomisest kuni siibri kinni panemiseni, tähendab see, et kütmisele läheb iga päev ca 5 tundi. Milline on sellistel juhtudel SKA seisukoht – kas KOV peab koduteenuse selliselt tagama või on ka inimese vastutus asendada puuküte teise kütteallikaga (kui rahaline võimekus olemas muidugi)?

Anu Blum: KOV il tuleb täiskasvanute hoolekandeteenuseid osutada vastavalt SHS seadusele ja ühest seisukohta selles küsimuses pole võimalik välja tuua. Igale juhtumile tuleb läheneda individuaalselt. Lahendusvariante on mitmeid. Kõik sõltub asjaoludest, omavalitsuse võimalustest.

Annika Sõna: Koduteenus tuleks tagada ja selgitada KOVile hädavajadusest kas parandada küttekolle, uus elamispind, materiaalsed ressursid kodanikule vms variant. Kõik oleneb KOV võimalustest ja ressurssidest.

2. Milline on aruande viis koduhooldaja poolt?

Annika Sõna: Päevakeskus Kalda hooldustöötajatel ei ole aruande kohustus. Kohustus on täita asutuse töökorralduse reegleid, ametijuhendit, koduteenuste määrust jm õigusakte ning vajadus lisaks veel aruande täitmisele ei ole vaja olnud.

Töötajal on kohustus järgida kliendi hooldusplaanis olevaid tegevusi, tööd kontrollib sotsiaaltöötaja vahetult kliendi kodus nii hindamise kui ka tagasiside kaudu (sotsiaaltöötaja on hooldustöötajale vahetuks juhiks).

3. Kas kasutatakse päevikut kord kuus?

Annika Sõna: Kliendi kodus asub hoolduspäevik. Päevikusse tehakse Hooldustöötaja poolt igal külastuskorral sissekanne – kuupäev, kellaeg,

tegevused lühidalt (näiteks: toidu toomine, koristamine st köögi põranda pühkimine, nõude pesemine). Toidu toomisel kleebitakse poe tšekid päevikusse. Samuti kirjutatakse kliendilt ette saadud rahasumma.

4. Tasuline koduteenus on tunnihinde põhine. Kuidas tundide arvestus toimub?

Annika Sõna: Tunnipõhine. Kliendi kodus on teenustundide tabel, kus kirjutatakse kuupäev ja saabumise ja lahkumise kellaaeg ning kuu lõpus võetakse tunnid kokku. Arvestatakse poole tunnise täpsusega. Näiteks tegelikult kulus aega 20 min, kui arve läheb 0,5 tunni eest.

5. Kas tasulise koduteenuse osutamisel hindab hooldusvajadust ka KOV sotsiaaltöötaja?

Annika Sõna: Päevakeskus Kalda koduteenuste määruse järgi hindab koduteenuse vajadust (sh tasulist) päevakeskuse sotsiaaltöötaja.

Anu Blum: Päevakeskus Kalda on Tartu Linnavalitsuse hallatav asutus.

6. Kas Tartus on teenusel inimesi, kes vajavad 3 korda päevas 7 päeva nädalas teenust?

Annika Sõna: Jah päevakeskusel on olnud ja on teenusel inimesi, kes vajavad abi iga päev sh riiklikud pühad ja puhkepäevad. töötajad töötavad meil töögraafiku alusel. On olnud teenusel inimesi, keda külastatakse ka mitu korda päevas. See on küll erandkorras, ilmselt vajavad sellised inimesed ikkagi iga päev järelvalvet, mida ka päevakeskuse ei suuda pakkuda. Ilmselt vajavad ikkagi asutushooldust. Koduteenus ei suuda tagada lamajatele haigetele iga 2 tunni järel keeramist ja hooldust, samuti dementsetele järelvalvet.

7. Ühe kliendi kohta kindel tundide arv kuus, mille põhjal arve esitatakse? Et, hooldustöötajad ei pea esitama tunde, palju eelmisel kuul on ühe kliendi kohta kulunud.

Annika Sõna: Arve esitatakse tegelikult osutatud tundide eest, arve esitamise aluseks on tasulise koduteenuse leping ning teenustundide tabel, mis tuuakse kliendilt iga kuu asutusse. Näiteks juunikuu teenustundide tabeli toob Hooldustöötaja sotsiaaltöötaja kätte hiljemalt järgmise kuu teisel tööpäeval. Raamatupidamisse tehakse tasuliste klientide kohta osutatud teenustundide koond pooltunnise täpsusega ning raamatupidamine moodustab kliendile arve.

8. Kes teeb korduva hooldusvajaduse hindamise? Kas KOV sotsiaaltöötaja?

Annika Sõna: Tartu linnas Päevakeskus Kalda teenusel olevate klientide koduteenuse korduvhindamist teeb asutuse sotsiaaltöötaja.